

Saksdokument til møte i politisk styringsgruppe nr. 2 – 2025

Møtetid: Tirsdag 24. juni kl. 12:00-13:20 (foredrag fra kl. 11:00-12:00, ref. kalenderinvitasjon)

Sted: Fylkestingssalen, fylkeshuset

Forslag til dagsorden:

- Sak 08/25 Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 09/25 Godkjenning av utkast til referat fra møte 28.3.2025
- Sak 10/25 Beslutningssak: Søknad om ny belønningsavtale 2026-2029
- Sak 11/25 Beslutningssak: Forslag til utredningsprogram
- Sak 12/25 Beslutningssak: Årsrapport 2024 for Buskerudbyen
- Sak 13/25 Status- og orienteringssaker:
 - Tertialrapportering T1 til Statens vegvesen
- Sak 14/25 Eventuelt

Buskerudbyen, 17. juni 2025

Kjell Arne Hermansen
leder politisk styringsgruppe

Vedlegg

1. Utkast til referat fra møte i politisk styringsgruppe 28.3.2025 (møte 01-2025)
2. Søknad om ny belønningsavtale 2026-2029
3. Utkast til utredningsprogram
4. Utkast til Årsrapport 2024 for Buskerudbyen
5. Tertialrapportering til Statens vegvesen

Sak 08/25

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Forslag til beslutning: Innkalling og dagsorden godkjennes.

Sak 09/25

Godkjenning av utkast til referat fra møte 28.3.2025

Utkast til referat fra møte 28.3.2025 i politisk styringsgruppe (nr. 1 – 2025). Se vedlegg 1.

Forslag til beslutning

Referatet godkjennes.

Sak 10/25 Beslutningssak:

Søknad om ny belønningsavtale 2026-2029

Saksframlegg beslutningssak

Organ:	Møtedato:	Saksnr.:
Politisk styringsgruppe	24.06.2025	10/25
Administrativ styringsgruppe	13.06.2025	15/25
Fagrådet	26.05.2025	13/25

Saksbehandler: Ingunn Larsen

Vår dato: 17.6.2025

Hva saken gjelder

Sluttbehandle forslag til søknad om belønningsavtale for 2026-2029.

Forslag til beslutning

Sekretariatet ferdigstiller forslag til belønningssøknad med innspill fra politisk styringsgruppe, og oversender denne til Statens vegvesen snarest mulig.

Bakgrunn

Belønningsordningen er et statlig virkemiddel for å bidra til attraktive byer med god mobilitet og fremkommelighet, og mindre lokal luftforurensning, støy og klimagassutslipp. Dagens belønningsavtale for Buskerudbyen 2022-2025 er inne i sitt siste år. Politisk styringsgruppe vedtok 27.9.2024 å sette i gang prosessen med å søke om ny avtale for perioden 2026-2029.

formaterte: Skrift: 12 pkt, Fet

Rammene for en søknad ble vedtatt av politisk styringsgruppe 28.3.2025 og ble behandlet i kommunestyrene og fylkestinget i april/mai. Kommunestyrene og fylkestinget ga tilslutning til rammene, og ga politisk styringsgruppe fullmakt til å fullføre søknaden og sende den til Statens vegvesen.

Sekretariatet har på grunnlag av disse føringene utarbeidet forslag til belønningssøknad som er til behandling i dette møtet. Se vedlegg 2.

For at et byområde skal få belønningsmidler, må nullvekstmålet for personbiltrafikken nås. Det er lagt til grunn at indikatorene for å måle resultatoppgåelse blir videreført:

1. utvikling i biltrafikken (byindeksen)
2. utviklingen i antall kollektivreiser

I søknaden vises det til at Buskerudbyen har nådd nullvekstmålet, og at antall kollektivreiser har økt mens vi har hatt belønningsavtaler, med unntak av årene preget av Covid19-pandemien. Passasjertallene er nå høyere enn før pandemien.

Det foreslås i søknaden å vise til at samferdselsministeren ga positive signaler om muligheten for en ny belønningsavtale i møte med Buskerudbyen 15.4.2024. Videre bes det om at tilskudd til reduserte billettpriser blir en del av belønningsavtalen, uten å øremerkes. Dette vil gi større lokalt handlingsrom til å tilpasse ressursbruken på en måte som gir best mulig måloppnåelse – slik det er gjort i den nye belønningsavtalen for Grenland.

I tråd med vedtak fra politisk styringsgruppe, er det i søknaden i tillegg bedt om økt tilskudd til drift av kollektivtilbudet og økt satsing på busstilbudet. Førstnevnte på grunn av ekstraordinær kostnadsøkning innen drift av busstilbudet utover den ordinære prisveksten (KPI). Økningen skyldes blant annet økte energipriser, bussinnkjøpskostnader, renter og lønnskostnader. I følge TØI øke kostnadene for drift av kollektivtrafikk med 34 % fra 2019 til 2023 (TØI rapport 2061/2024), mens konsumprisindeksen økte 17 % i samme periode. Det betyr at kostnadsnivået for bussdrift økte med 17 prosentpoeng mer enn den ordinære prisstigningen. Det gir en estimert merkostnad for drift av busstilbudet finansiert av Buskerudbyen på om lag 14 mill. 2025-kr.

I tillegg foreslås det søkt om 11 mill. 2025-kr ekstra til økt satsing på busstilbudet for å bygge opp om investeringene i nytt sykehus og jernbanenettet. Samlet gir dette en økning på 25 mill. kr utover ordinær prisjustering av belønningsmidlene for Buskerudbyen, som er innarbeidet i tabellen under.

Samlet søknadsbeløp per år er dermed 147 mill. 2025-kr, inkludert tilskudd til lavere billettpriser for perioden 2026-2029. Dette utgjør 588 mill. 2025-kr samlet for perioden. Det legges til grunn at midlene prisjusteres hvert år.

I tråd med vedtatte rammer for søknaden, er midler til «Investeringer kollektivtrafikk» og «Annet» tatt litt ned, mens «Investeringer gange og sykkel» er økt.

Det er foreslått følgende fordeling av midlene på tiltaksområdene:

Tabell. Forslag til fordeling av midler på tiltaksområder. Alle tall i mill. 2025-kr. Tall i parentes er inneværende avtale

Tiltakskategori	Aktuelle tiltak	Pr år 2022- 2025	Pr år 2026- 2029	Sum 2026-2029	Andel 2026- 2029
A. Drift av kollektivtrafikk	Opprettholde og videreutvikle busstilbudet og rabatterte takster	83	108	432	74 %
B. Investeringer kollektivtiltak	Fremkommelighetstiltak, oppgradering av holdeplasser og innfartsparkering	9	7	28	5 %
C. Investeringer gange og sykkel	Sykkelanlegg, etablering/oppgradering av snarveier, fortau og trygge kryssinger	18	22	88	15 %
D. Annet	Tiltak for smart mobilitet, kunnskapsgrunnlag, byutvikling, kommunikasjon, kampanjer og drift av Buskerudbysamarbeidet	12	10	40	7 %
Sum		122	147	588	100 %

Statens vegvesen krever at det rapporteres på måloppnåelse og bruken av belønningsmidler for nåværende avtale, før ny avtale inngås. Rapporteringsfristen er 31.01.2026. Statens vegvesen vil deretter gi anbefaling til Samferdselsdepartementet, som tar den endelige beslutningen. Ny belønningsavtale vil derfor trolig ikke være på plass før våren 2026.

Statsbudsjettet for 2026 vil imidlertid gi et bilde av nivået for ny belønningsavtale for 2026-2029 sett fra statens side. For at Buskerudbyens søknad skal være kjent i arbeidet med statsbudsjettet, er det ønskelig at søknaden om ny belønningsavtale sendes senest i juni 2025.

Sak 11/25 Beslutningssak

Anbefale forslag til utredningsprogram

Saksframlegg beslutningssak

Organ:	Møtedato:	Saksnr.:
Politisk styringsgruppe	24.06.2025	11/25
Administrativ styringsgruppe	13.06.2025	16/25
Fagrådet	26.05.2025	15/25

Saksbehandler: Ingunn Larsen og Gert
Myhren

Vår dato: 17.6.2025

Hva saken gjelder

Gjennomgang av utkast til Utredningsprogram for Buskerudbyen: Byutvikling i fellesskap. Se vedlegg 3. Etter behandlingen i politisk styringsgruppe, skal utredningsprogrammet etter planen sendes til lokalpolitisk behandling i kommunene og fylkeskommunen i første møterunde til høsten.

Forslag til beslutning

1. Innspill gitt i møtet innarbeides i forslag til utredningsprogram.
2. Forslag til utredningsprogram oversendes kommunene og fylkeskommunen for politisk behandling i første møterunde til høsten, sammen med felles saksframlegg.

Bakgrunn

Politisk styringsgruppe vedtok i sitt møte 27.9.2024 at det skal utarbeides et oppdatert kunnskapsgrunnlag for Buskerudbyen, inkludert et forslag til utredningsprogram for veien videre for Buskerudbyen. Behovsanalysen for samferdsel og by- og tettstedsutvikling markerte starten på prosessen, og ble lagt frem for politisk råd 10.03.2025. I etterkant av politisk råd, besluttet politisk styringsgruppe at kommunene og fylkeskommunen skulle tilbys politiske arbeidsverksteder som en del av arbeidet med forslaget til utredningsprogram. Disse arbeidsverkstedene er gjennomført i april og mai. I tillegg er det holdt egne orienteringer i Lier, Drammen, Kongsberg og fylkeskommunen.

Med bakgrunn i prinsippene i den vedtatte saken fra styringsgruppen, behovsanalysen og rådene gitt i de politiske arbeidsverkstedene, er det utarbeidet et forslag til utredningsprogram for veien videre for Buskerudbyen. Arbeidet er forankret underveis i Buskerudbyens organer.

Etter planen skal forslaget til utredningsprogram etter behandlingen i politisk styringsgruppe 24.06.2025, sluttføres og oversendes kommunene og fylkeskommunen for politisk behandling. Sekretariatet lager et felles saksframlegg som oversendes samtidig.

Planlagt lokalpolitisk behandling av utredningsprogrammet hos partnerne:

Partner	Formannskap/fylkesutvalg	Kommunestyre/fylkesting
Kongsberg kommune	4. september	17. september
Øvre Eiker kommune	27. august	17. september
Drammen kommune	22. september	23. september
Lier kommune	4. september	16. september
Buskerud fylkeskommune	23. september	7.- 8. oktober

Dersom det blir politisk tilslutning til en utredning, anslås det at justert tidsplan videre vil se slik ut:

- Eventuelle vedtak om å starte utredning i september/oktober 2025
- De faglige utredningene kan foreligge høsten 2026
- Lokalpolitisk beslutning om det skal gjennomføres høring senhøsten 2026
- Forutsatt positivt vedtak: Høring med medvirkningsprosesser vinteren 2026/2027
- Evt. justering av faglig grunnlag etter høring + anbefale våren 2027
- Lokalpolitisk valg av konsept senhøsten 2027

Innhold i utredningsprogrammet

Politisk styringsgruppe har vært tydelig på at et utredningsprogram – og en eventuell utredning – skal vise et bredt handlingsrom, fra å ikke ha noen avtale med staten, via belønningsavtale (som i dag) til ulike varianter av bypakke og byvekstavtale – med og uten bompenger.

Det er samtidig gitt føringer om at forslag til utredningsprogram bør legges opp slik at det synliggjøres hvordan de ulike alternativene kan løse samfunnsflokene, behovene og ønskene som har kommet frem i behovsanalysen, samt gjennom arbeidsverkstedene i kommunene og fylkeskommunen.

De fem flokene er:

1. Bolig- og næringsutviklingen går for sakte
2. Vi utnytter ikke potensialet i byene og lokalsamfunnene
3. Kollektivtilbudet er ikke så godt som vi ønsker
4. Forsinkelser i rushtiden skaper problemer
5. Vi mangler penger til å finansiere gode tiltak

Sak 12/25 Beslutningssak: Årsrapport 2024 for Buskerudbyen

Saksframlegg beslutningssak

Organ:	Møtedato:	Saksnr.:
Politisk styringsgruppe	24.06.2025	12/25
Administrativ styringsgruppe	13.06.2026	18/25
Fagrådet	E-postbehandling	19/25

Saksbehandlere: Kari Marie Kristoffersen
og Trond Solem

Vår dato: 10.6.2025

Hva saken gjelder

Godkjenne forslag til årsrapport 2024 for Buskerudbysamarbeidet. Se vedlegg 4.

Forslag til beslutning

Forslaget til årsrapport godkjennes og oversendes partnerne.

Bakgrunn

Buskerudbysamarbeidets årsrapport skal gi partnerne oversikt over aktivitetene, resultatene og økonomien i det foregående året. Gjennom årsrapporten dokumenteres det at samarbeidet er viktig for samfunnsutviklingen i Lier, Drammen, Øvre Eiker og Kongsberg.

I løpet av 2024 har Buskerudbyen realisert en rekke prosjekter som gjør det mer attraktivt å gå, sykle og reise kollektivt. Takket være belønningsavtalen med staten, betydelig lokal innsats og godt samarbeid, har det vært mulig å øke gjennomføringsevnen i byområdet. Prioritering av tiltak er basert på handlingsprogram for belønningsmidler 2023-2025, vedtatt av politisk styringsgruppe. I året som har gått har særlig to satsinger vært viktige: Tilrettelegging til det nye sykehuset på Brakerøya og ferdiggjøringen av Øvre Storgate/Landfalløya.

Eksempler på tiltak som er delfinansiert med belønningsmidler:

- Oppgraderingen av store deler av Øvre Storgate og Landfalløya i Drammen ble ferdigstilt i juni 2024. Gaten ble oppgradert med ensidig motgående sykkelfelt og enveisregulert for motorkjøretøy. Samtidig ble fortauene opprustet og med mer beplantning.
- Tilrettelegging for ny busslinje 1 fra Mjøndalen til det nye sykehuset.

- Infrastrukturen for gående, syklende og kollektivreisende ble oppgradert utenfor Brakerøya stasjon
- Flere snarveier for gående og syklende ble opprustet i Drammen og på Kongsberg
- Den regionale sykkelruten Sølveien ble ferdig skiltet gjennom Kongsberg.
- Det er etablert hjertesoner rundt alle de 12 skolene i Lier.
- «Nye» Hokksund stasjon åpnet i september. Innvendig ble stasjonen pusset opp, og plattformene ble universelt utformet og dermed lettere tilgjengelig for alle.
- 85 nye elektriske busser ble satt i trafikk fra 1. juli, og dermed ble all Brakar sin busstrafikk i Buskerudbyen 100 % elektrisk.
- Flere kampanjer for å få flere til å gå og sykle har vært gjennomført.

Buskerudbyen har nådd nullvekstmålet for personbiltrafikken gjennom mange år, og gjorde det også i 2024 målt opp mot referanseåret 2016. Tendensen er imidlertid at trafikken er økende, og det er derfor grunn til følge utviklingen nøye framover.

Antall kollektivreiser har økt de siste årene, og er nå høyere enn før pandemien.

Sak 13/25 Status- og orienteringssaker

Tertialrapportering T1 til Statens vegvesen

Sekretariatet sendte over T1-rapportering til Statens vegvesen 6. mai. Rapporten ligger vedlagt sakspapirene som vedlegg 5. For første gang ønsket Vegvesenet også rapport på «inntektstapet» på reduserte billettpriser på kollektivtrafikk. Følgende ble rapportert fra Brakar:

Inntektstapet for bybilletten og månedskort samlet har for følgende år vært:
2023: 28,2 mill. kroner_A
2024: 30,9 mill. kroner_A
2025: 24,8 mill. kroner (budsjett)_A
Sum: 83,9 mill. kroner_A

formaterte: Norsk (nynorsk)

formaterte: Norsk (nynorsk)

formaterte: Norsk (nynorsk)

formaterte: Norsk (nynorsk)

Vi har ikke innhentet tall for 2022 i denne omgang, men vil rapportere for hele perioden ved utgangen av januar 2026. I perioden 2023-2025 er det totalt utbetalt 70,1 mill. kroner i øremerkede midler til Buskerudbyen.

Sak 14/25 Eventuelt